



Staben

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN
STOCKHOLMS STAD

Handläggare: Katarina Munier
Tfn: 08-508 25 411

2006-06-07

Till
Socialstyrelsen

Svar på remiss från Socialstyrelsen om förslag till allmänna råd om personalens kompetens vid handläggning och uppföljning av ärenden som rör barn och unga.

Dag Helin
Direktör/förvaltningschef

Allmänt

Det råder stor enighet om att en kompetensbeskrivning i form av allmänna råd för arbetet med barn och unga inom socialtjänsten skulle ge tydlighet, status och legitimitet åt arbetet med myndighetsutövning. Ytterst är det en fråga om rättvisa och rättssäkerhet. Socialtjänstförvaltningen vitsordar förslaget syfte, men för att de förväntade effekterna ska kunna uppnås efterfrågas distinktare formuleringar. I annat fall blir rekommendationerna enbart något som klienter och allmänhet kan önska sig av tjänstemännen de möter i utsatta situationer, och inget de kan kräva. För detta krävs emellertid politiska beslut.

Socialtjänstförvaltningens synpunkter

1. Beträffande tillämpningsområde föreslås att råden ska gälla för den personal som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Allmänna råden föreslås gälla även i förhållande till personal som arbetar inom socialtjänsten med handläggning och uppföljning av ärenden gällande funktionshindrade barn (SoL/LSS) och familjerätt (SoL/Föräldrabalken).
2. Gällande lämplig utbildning och erfarenhet skriver Socialstyrelsen att personal som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden som rör barn och unga bör ha socionomexamen och minst ett års yrkeserfarenhet inom socialt arbete. Det råder i stort sett konsensus kring uppfattningen att socionomexamen är den utbildning som är mest anpassad

till socialtjänstens myndighetsutövning och i stort sett alla kommuner rekryterar socionomer till arbete med handläggning av social barnavård, men här behövs ett politiskt ställningstagande göras.

Socialtjänstförvaltningen anser att ordvalet ska vara att personalen **skall ha socionomexamen och minst ett års yrkeserfarenhet inom socialt arbete**. För att inte diskvalificera eventuell nuvarande personal ska tillägget ”eller liknande utbildning som kvalifikation för detta arbete” göras.

3. Vad gäller stycket om introduktion och stöd till ny personal, föreslår Socialtjänstförvaltningen att ny personal under en period av ett halvår **skall** erhålla planerad introduktion och stöd samt successivt ta självständigt ansvar för sina ärenden.
4. I stycket avseende vilka kunskapsområden personalen bör ha, formulerar Socialstyrelsen sju fastställda teoretiska kunskapsområden. Även här anser socialtjänstförvaltningen att ordvalet bör vara att personalen **skall** ha vissa särskilda teoretiska kunskaper och färdigheter för att få arbeta självständigt med barnavårdsärenden inom socialtjänsten.

De i förslaget uppräknade kunskapsområdena är följande, och under varje rubrik finns ett antal avdelningar.;

- Barns och ungas utveckling och behov
- Utredning
- Samtal och relationer
- Samverkan
- Regelverk och rättsutveckling inom området
- Insatser
- Uppföljning och utvärdering

4.a. Socialtjänstförvaltningen anser att förslaget täcker in viktiga delområden, men anser att gruppen funktionshindrade barn och unga ska uppmärksammas särskilt i ett eget avsnitt.

4.b. Under rubriken regelverk och rättsutveckling inom området finns ett avsnitt som heter *sociallagstiftning som rör barn och unga*. Socialtjänstförvaltningen anser att sociallagstiftning i det här sammanhanget riskerar att bli en inskränkande term och i stället ska det stå *lagstiftning som rör barn och unga*. På det viset utelämnas inga lagar som påverkar socialtjänstens handläggning och uppföljning av ärenden som rör barn och unga.

4 c. Under rubriken insatser, saknar Socialtjänstförvaltningen ett avsnitt om forskningsläget vad gäller effektiva insatser och behandlingsmetoder inom socialtjänsten.

5. Socialstyrelsens förslag om vad som är att anse som ett professionellt förhållningssätt och bemötande inom socialtjänstens arbete med barn och

unga synes genomtänkt och bra, men orden saklig och opartisk kan lämpligen ersättas med ordet objektiv. Vidare saknar Socialtjänstförvaltningen två ord som är viktiga att benämna i det här sammanhanget (skrivs med fet stil nedan). Personal som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden som rör barn och unga ska ha speciella förutbestämda teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter och vara sakliga, opartiska (vilka föreslås bytas ut med objektiva), tydliga, nyanserade, lyhörda och **vänliga** samt visa respekt. Socialtjänstförvaltningen vill vidare framhålla att med ett professionellt förhållningssätt menas att personalen ska kunna bemöta människor i utsatta situationer och kris **med empati**.

6. Att personalen genom vidareutbildning på magisternivå bör fördjupa sina kunskaper inom sakområdet är ett utmärkt steg, och här behövs en förbättring och en förbättring av kursutbudet inom universitet och högskola. Det står i förslaget att personalen *bör ges möjlighet* att följa kunskapsutvecklingen inom sakområdet. Socialtjänstförvaltningen anser att frasen är utmärkt, men frågar sig hur detta ska förstås i praktiken. Vidareutbildning av högre kvalitet är som regel mycket kostsam och därmed svår för många kommuner att erbjuda. Socialtjänstförvaltningen framhåller trots detta att Socialstyrelsens allmänna råd ska vara att personalen **skall** få stöd, handledning och vidareutbildning, och inte att personalen *bör* få detta. Ett ställningstagande för fortbildning är nödvändigt för att producera och upprätthålla en socialtjänst av god kvalitet, även om det medför högre kostnader. Också här erfordras politiska beslut. På sikt kan kommunens kostnader för vidareutbildning nedbringas, genom att landets universitet och högskolor kan utbjuda vidareutbildning och specialistutbildning för socialsekreterare med inriktning på barn, ungdom, familjevård, familjerätt o.s.v. till mer överkomliga kostnader i vetskapen om att det kommer tillräckligt många deltagare till kurserna.